

Overzicht stand van zaken knelpunten GROS

Knelpunten vanuit Nederlandse optiek

Korte termijn oplossingen

1. Wederzijdse erkenning middelbare schooldiploma's

Knelpunt: Doordat middelbare schooldiploma's aan weerszijden van de grens niet worden erkend, ondervinden scholieren problemen in de aansluiting bij vervolgonderwijs in het buurland.

Oplossing: Op basis van equivalentielijsten tussen telkens twee landen zullen op een hoogambtelijke conferentie op 14 en 15 januari 2010 gemeenschappelijke verklaringen om de wederzijdse erkenning van middelbare schooldiploma's en onderliggende schooljaren inzichtelijk te maken worden ondertekend. Deze verklaringen zullen worden ondertekend door Nederland, Noordrijn-Westfalen, de Vlaamse gemeenschap de Franse Gemeenschap van België, de Duitstalige Gemeenschap van België en Luxemburg.

Deze oplossing is wat betreft Nederland en Noordrijn-Westfalen bevorderd door het gesprek tussen de minister-president Balkenende en diens Noordrijn-Westfaalse ambtgenoot Rüttgers in het voorjaar van 2009 in Düsseldorf.

2. Informatievoorziening grenspendelaars

Knelpunt: Als gevolg van het ontbreken van adequate informatie op het gebied van de grensoverschrijdende arbeidsmarkt kan in onvoldoende mate gebruik worden gemaakt van het beschikbare arbeidspotentieel aan weerszijden van de grens.

Oplossing: Een webportaal met informatie voor grensarbeiders tussen Nederland en Noordrijn-Westfalen zal rond de jaarwisseling 2009-2010 gelanceerd kunnen worden. Dit project is tot stand gekomen als uitvloeisel van een overeenkomst tussen minister Donner en diens Noordrijn-Westfaalse collega Laumann in het voorjaar van 2009. Een soortgelijk portaal met België is in ontwikkeling. Een elektronisch portaal voor grenspendelaars dat door de Benelux is opgezet zal in december 2009 in de lucht gaan.

Er is een stuurgroep o.l.v. burgemeester Bruls van Venlo ingesteld om minister Donner en minister Laumann te adviseren over verschillende aspecten van een eventuele vervolgfase. Mede aan de hand van dit advies worden de mogelijkheden voorzien om te komen tot een sluitend geheel van digitale informatievoorziening en fysieke loketten (informatieverstrekking en advies) en een verbeterde samenwerking tussen deze loketten.

3. Crisisbeheersing en rampenbestrijding

Knelpunt: De grensoverschrijdende samenwerking op het gebied van rampenbestrijding moet worden versterkt. Er is meer inzicht nodig in elkaars verantwoordelijkheden, competenties en aanspreekpunten. Verbeterde communicatie tussen de verschillende betrokken organisaties (m.n. brandweerkorpsen) is hiervoor een voorwaarde.

Oplossing: Tussen Nederland, Noordrijn-Westfalen en Nedersaksen is overeengekomen in de eerste helft van 2010 één of meerdere seminars te organiseren voor de betrokken bestuurlijke, ambtelijke en uitvoerende organisaties waarop de onderscheiden bevoegdheden zullen worden vergeleken.

4. Grensoverschrijdende oefenen en opleiden

Knelpunt: Er zijn te weinig voorzieningen voor hulpdiensten om met de buurlanden gezamenlijk multidisciplinair grensoverschrijdend te oefenen en opleidingen te volgen.

Oplossing: Nederland en Noordrijn-Westfalen hebben de intentie grensoverschrijdende oefeningen te bevorderen.

BZK en het "Innenministerium" van NRW willen met de betrokken opleidingsinstituten de mogelijkheden bezien van een versterking van de samenwerking tussen de opleidingsinstituten, bijvoorbeeld door de opzet van een opleidingsmodule grensoverschrijdende samenwerking. Daarnaast wordt gekeken of wederzijdse erkenning van elkaars opleidingen mogelijk is.

5. **Brandweerprotocol Zeeland.**

Knelpunt: Zeeland, Oost- en West Vlaanderen hebben op 6 november 2009 te Gent een brandweerprotocol ondertekend met afspraken over een gezamenlijke inzet van brandweerlieden over de grens heen. De meldkamers kunnen echter niet communiceren bij de inzet van brandweer over de grens heen.

Oplossing: Zeeland ontwikkelt een voorstel voor de aanpassing van software in de meldkamers, zodat grensoverschrijdende inzet daadwerkelijk kan plaatsvinden. BZK zal in overleg met België bezien of zij kunnen bijdragen om de realisatie mogelijk te maken.

6. **Patiëntenmobiliteit**

Knelpunt: Door het ontbreken van een akkoord tussen de verschillende overheden is het momenteel onmogelijk dat hulpdiensten in spoedeisende gevallen de grens kunnen overschrijden.

Oplossing: Op 7 december 2009 zal tijdens de Benelux-ministersconferentie een verdrag worden ondertekend, dat de grensoverschrijdende inzet van ambulances en helikopters in spoedeisende gevallen mogelijk maakt.

Lange(re) termijn knelpunten

7. **Buurtaalonderwijs**

Knelpunt: De kennis van de talen van het buurland (Duits en Frans) in Nederland loopt terug. Kennis en actief gebruik hiervan is een van de belangrijkste voorwaarden om te komen tot een grensoverschrijdende arbeidsmarkt.

Oplossingsrichting: Het Europees Platform faciliteert het buurtaalonderwijs door het geven van informatie. De Rijks Opleidings Centra kunnen pilots organiseren.

Basisscholen zijn vrij hierop in te haken. De provincie Limburg subsidieert buurtaalonderwijs. Alle basisscholen mogen in de vrije ruimte (30% van de lestijd) Frans en Duits geven vanaf de kleuterklas. OCW start per 1 januari 2010 t/m december 2012 een pilot waarin 30 basisscholen de lessen Engels, Frans en Duits in de doeltaal kunnen geven (momenteel geldt volgens de Wet op primair onderwijs dat in deze lessen de voertaal Nederlands is). Na dit experiment wordt bekeken of het wenselijk is een wetwijziging door te voeren zodat het voor alle scholen mogelijk wordt om tijdens de lessen in een vreemde taal de doeltaal als voertaal te gebruiken.

8. **Erkenning van MBO-diploma's**

Knelpunt: Doordat Nederlandse MBO-diploma's in Noordrijn-Westfalen en Nedersaksen niet worden erkend, kunnen Nederlandse MBO-studenten daar thans niet zonder meer aan het werk.

Oplossingsrichting: De equivalentieorganisaties Colo en Nuffic zullen binnen enkele maanden voorstellen doen, die besproken zullen worden met de competente autoriteiten in bovengenoemde Duitse deelstaten.

9. Interreg-subsidies

Knelpunt: Doordat de prioriteiten alsmede de procedures m.b.t. de cofinanciering van Interreg-subsidies in Nederland en Duitsland verschillen, wordt gezamenlijke financiering van grensoverschrijdende projecten bemoeilijkt.

Oplossingsrichting: Met ministerie van EZ beziet als coördinerend ministerie aan Nederlandse zijde, in hoeverre de procedures in Nederland kunnen worden aangepast teneinde een meer doelgerichte samenwerking op dit gebied mogelijk te maken.

10. Europark

Knelpunt: De regio Coevorden-Emlichheim wordt m.b.t. het in 1994 opgerichte grensoverschrijdend bedrijventerrein Europark geconfronteerd met de beperkende effecten van de grensligging als gevolg van verschillen in wet- en regelgeving aan weerszijden van de grens. Het knelpunt wordt onderkend door het ministerie van EZ, de provincie Drenthe en de Nedersaksische autoriteiten.

Oplossingsrichting: De gemeente Coevorden onderzoekt thans de mogelijkheden voor de regio een Europese Groepering voor Territoriale Samenwerking (EGTS) op te zetten.

11. Grensoverschrijdende criminaliteitsbestrijding

Knelpunt: Met name in de regio Limburg-Zuid heeft 75% van de criminaliteit één of meer grensoverschrijdende componenten. Reeds lang werken bestuur, politie en OM aan samenwerking met de autoriteiten aan de andere zijde van de grens. Men loopt aan tegen diverse belemmeringen op het gebied van verschillen in rechtssystemen, organisatie en prioriteitstelling

Oplossingsrichting: De werkgroep van de ministeries van BZK en Justitie, de provincie, vertegenwoordigers regionale politie en provinciale parketten werken aan een pilot Euregiocrime. Binnen de bestaande structuren moeten genoemde problemen in samenhang worden aangepakt. Gedacht wordt aan een pilot van 1 à 1,5 jaar die vervolgens zal worden geëvalueerd. De bevoegde landelijke en regionale autoriteiten in Nederland, België en Noordrijn-Westfalen moeten dit actief steunen en faciliteren. Noordrijn-Westfalen legt voorshands meer prioriteit bij het opzetten van een gemeenschappelijk politie-informatiecentrum.

12. Grensoverschrijdende openbaar vervoersverbindingen

Knelpunten: De regio's hebben diverse knelpunten geïnventariseerd met betrekking tot opwaardering, verbetering, aanleg en heringebruikneming van verschillende grensoverschrijdende spoorverbindingen ten behoeve van het personenvervoer. Daarnaast stuit de instelling van een buslijn (Goes-)Terneuzen-Gent op regelgeving, die grensoverschrijdende exploitatie niet mogelijk maakt.

Oplossingsrichting: Op basis van de uitkomst van het eerstkomende reguliere bestuurlijk overleg eind november/begin december (het zogenaamde BO MIRT), waarin de regio's deelnemen, zal door het ministerie van V&W een schema met prioriteiten worden aangeleverd. Hierover zal vervolgens worden overlegd met de competente autoriteiten in België, Noordrijn-Westfalen en Nedersaksen. Wat betreft

de grensoverschrijdende buslijn worden momenteel verschillende mogelijkheden in het overleg tussen de provincie Zeeland en het ministerie van V&W besproken.

13. Vrachtwagenproblematiek

Knelpunt: Als gevolg van het rijverbod voor vrachtwagens op zondagen en Duitse feestdagen ontstaan er aanzienlijke problemen aan de grens van soms honderden wachtende vrachtwagens o.a. langs de A1 bij Oldenzaal. Dit levert problemen op op het gebied van verkeersveiligheid, leefbaarheid en hygiëne.

Oplossingsrichting: Bij de autoriteiten van Noordrijn-Westfalen en Nedersaksen is aangedrongen op het faciliteren van oplossingen o.a. door het ter beschikking stellen van additionele parkeerplaatsen. De Duitse federale autoriteiten hebben een uitbreidingsprogramma opgelegd, dat door Noordrijn-Westfalen in het opdrachtbeheer zal worden omgezet.

14. EURON

Knelpunt: De *European Graduate School of Neuroscience (EURON)* is een internationaal samenwerkingsverband tussen elf universiteiten in België, Duitsland en Nederland. Vanuit de Universiteit Maastricht is een voorstel gelanceerd om te komen tot een tweejarige *research master* met een *joint-program* en een *joint-degree*. Hiervoor ontbreekt momenteel een wettelijke basis.

Oplossingsrichting: Het ministerie van OC&W heeft geen bezwaren tegen deze opzet. De regio's buigen zich over de te kiezen oprichtingsvorm en het accreditatieproces.

15. Bezwaar- en beroepsprocedures

Knelpunten: In het kader van regelgeving op het gebied van milieu en ruimtelijke ordening hanteert de Duitse wet- en regelgeving een zeer beperkte definitie van het woord "belanghebbende" in deze context. Regiobewoners die op Nederlands grondgebied juist achter de grens wonen, ervaren dit als onredelijk.

Oplossingsrichting: Het ministerie van VROM voert hierover overleg met Noordrijn-Westfalen en Nedersaksen teneinde tot praktische oplossingen te komen. Tot nog toe is niet gebleken van bereidheid aan Duitse zijde de definitie uit te breiden.

16. Ziekenhuissamenwerking Maastricht-Aken

Knelpunt: Het Maastrichts Universitair Medisch Centrum (MUMC+) wil samen met het Universitätsklinikum Aachen (UKA) een verregaande vorm van samenwerking met o.a. een Cardiovasculair Centrum (CVC) op het grensoverschrijdende business park Avantis. Knelpunten daarbij zijn onder andere verschillen in het budgetregime, kwaliteitsafspraken, erkenningen van opleidingen (van het personeel in de CVC).

Oplossingsrichting: MUMC+, UKA, Universiteit Maastricht, Rheinisch Westfälische Technische Hochschule Aachen en betrokken overheden aan Nederlandse en Duitse zijde zijn in overleg met de ministeries van VWS en OC&W zoekende naar de meest passende samenwerkingsvorm voor het CVC. Een volgende stap is het maken van afspraken tussen de Nederlandse en de Noordrijn-Westfaalse autoriteiten over een geschikte vorm waardoor de overheden betrokken kunnen blijven en een eventuele faciliterende rol bij de uitwerking van de (gefaseerde) samenwerkingsplannen kan spelen. Verdergaande vormen van samenwerking, zoals fusie, zijn pas aan de orde

als meer zicht is op een succesvolle implementatie daarvan. Van belang daarbij is dat de samenwerkingsplannen door alle partijen gedragen worden.

17. **Detacheringsconstructie**

Knelpunt: Werkzoekenden in Zeeland en andere grensgebieden, die over de grens werk zouden kunnen vinden, krijgen te maken met complexe problemen in verband met sociale zekerheid, fiscaliteit, zorg enz. Vooral voor lager opgeleiden lijkt dit een drempel te vormen.

Oplossingsrichting: In Zeeland bestaat de wens deze groep via detachering door UWV met inschakeling van een reïntegratie- of detacheringsbedrijf hierbij te helpen. Hiervoor is overleg nodig met België. Eind 2009 komt de Euregio Scheldemond samen met de Scheldemondraad met een nota waarin wordt geadviseerd, hoe binnen de bestaande regelgeving een detacheringsconstructie mogelijk is. Daarna beoordelen SZW en Financiën samen de fiscale en socialezekerheidsaspecten van de voorgestelde constructie in een pilot. Voor de uitwerking van de fiscale aspecten van een detacheringsconstructie is overleg nodig met het Ministerie van Financiën van België.

18. **Kennismigranten**

Knelpunt: Kennismigranten uit niet-EU-landen kunnen niet tegelijkertijd grenspendelaars zijn, omdat de huidige wet- en regelgeving ervan uitgaat, dat zij in hetzelfde land wonen en werken.

Oplossingsmogelijkheid: Een werkgroep van de ministeries van SZW en Justitie brengt de omvang van de problematiek in kaart.

19. **Natura 2000**

Knelpunt: De uitwerking van de EU-richtlijnen voor Natura 2000 gebieden verschilt in Duitsland en Nederland zowel naar inhoud, proces als fasering. Dit geldt met name voor de reductie van stikstofdepositie. Het betekent een beperking in de ontwikkeling van agrarische bedrijven in de omgeving van dergelijke gebieden aan de grens.

Oplossingsrichting: Op basis van een gemeenschappelijke verklaring uit 2007 tussen de Landbouwministers van Nederland, Noordrijn-Westfalen en Nedersaksen spreekt het ministerie van LNV momenteel met interne experts over de grensoverschrijdende werking van Natura 2000 en gaat vervolgens het gesprek aan met de genoemde Duitse deelstaten.

Aanvullende knelpunten voorgesteld door Noordrijn-Westfalen

20. **Kennisuitwisseling integratie**

Knelpunt: Noordrijn-Westfalen is geïnteresseerd in het integratiebeleid van de Nederlandse gemeenten.

Oplossing: Het ministerie van VROM (WWI) heeft toegezegd aan het Noordrijn-Westfaalse ministerie voor *Generationen, Familien, Frauen und Integration* de gevraagde informatie te verstrekken.

21. **Uitwisselen risicogegevens (crisisbeheersing en rampenbestrijding)**

Knelpunt: Ten behoeve van een adequate rampenbestrijding is een risicokaart een onmisbaar instrument.

Oplossingsrichting: Noordrijn-Westfalen heeft toegezegd een voorstel voor een overeenkomst t.b.v. gegevensverstrekking voor een risicokaart te zullen verstrekken. Vervolgens zal worden gezien of er mogelijkheden zijn voor een pilot inzake een grensoverschrijdende risicoanalyse

22. Opstellen van een voorbeeldovereenkomst voor grensoverschrijdende samenwerking rampenbestrijding en risicobeheersing.

Knelpunt: Er bestaan grote verschillen in inhoud van overeenkomsten op de gebieden rampenbestrijding en risicobeheersing tussen gemeenten en regio's aan weerszijden van de grens

Oplossingsrichting: Een (onverplichtende) raamwerkovereenkomst, die aan regio's en gemeenten beschikbaar wordt gesteld. BZK neemt met VNG-international contact op over mogelijkheden dit met de gesprekspartners in Duitsland uit te werken.

23. Oprichting gemeenschappelijk politiecentrum

Knelpunt: Gecoördineerde bestrijding van criminaliteit aan de Nederland – Noordrijn-Westfaalse grens.

Oplossingsrichting: In tegenstelling tot het door de Euregio Maas-Rijn voorgestelde programma "Eurocrime" ziet Noordrijn-Westfalen meer in een gemeenschappelijk centrum voor politie, douane en justitie aan de grens in navolging van het Frans-Duitse centrum in Kehl bij Straatsburg. Doel is grensoverschrijdende uitwisseling van informatie en rechtshulp voor de hele grens. Noordrijn-Westfalen streeft naar een trilaterale (inclusief België) of quadrilaterale (inclusief alle Beneluxlanden) oplossing. BZK heeft Politie Nederland gevraagd een advies uit te brengen over de gewenste grensoverschrijdende politie informatiestructuur met Duitsland en België, dat mede aan de hand van een evaluatie van het enkele jaren geleden opgezette Euregionaal Politie Informatie en Coördinatie Centrum (EPICC) in Heerlen wordt opgesteld. Het advies moet in januari 2010 beschikbaar zijn. Het advies van Politie Nederland zal de basis moeten vormen voor een mogelijk verdergaande vorm van samenwerking, waarbij zowel autoriteiten in Noordrijn-Westfalen als België zijn betrokken.

24. Staatsverdrag administratieve bijstand administratief recht

Knelpunt: De vervolging van grensoverschrijdende overtredingen op het gebied van gewasbeschermings- en levensmiddelenrecht is moeilijk als gevolg van bureaucratische procedures. Dit betreft eveneens jeugdhulp en meldingsrecht.

Oplossingsrichting: Staatsverdrag tussen Duitsland en Nederland op dit gebied. De deelstaten Noordrijn-Westfalen en Nedersaksen moeten dit ook bespreken op federaal niveau, maar willen eerst van Nederland horen of wij geïnteresseerd zouden zijn in zo'n verdrag. Hierop zal het ministerie van Justitie antwoord moeten geven.